

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [ro](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Swipe to change

rumunčina

Práva obetí – podľa krajín

Rumunsko

Úradný preklad zobrazenej jazykovej verzii nie je k dispozícii.

Kliknutím semsa zobrazí strojový preklad tohto obsahu. Upozorňujeme, že strojový preklad poskytujeme len na kontextuálne účely. Vlastník tejto webovej lokality nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za kvalitu strojového prekladu.

-----slovenčina-----bulharčinašpanielčinačeštinadánčinanemčinaestónčinagréčtinangličtinafrancúzštinachorvátčina
taliančinaľotyštinalitovčinamaďarčinamaltčinaholandčinapolštinaportugalčinaslovinčinafínčinašvédčina

Budete považovaní za **obeť trestného činu**, ak ste utrpeli fyzickú alebo materiálnu ujmu v dôsledku incidentu, ktorý predstavuje trestný čin podľa platných vnútroštátnych právnych predpisov. Ako obeť trestného činu vám zákon udeľuje určité práva pred, počas a po trestnom konaní.

Trestné konanie v Rumunsku pozostáva z dvoch fáz: vyšetrovania trestného činu a súdneho konania. Počas fázy vyšetrovania sa prípadom zaoberajú trestné vyšetrovacie orgány pod dohľadom prokurátora, pričom zhromažďujú dôkazy s cieľom nájsť páchateľa. Po ukončení vyšetrovania polícia zašle spis prípadu prokurátorovi spolu so všetkými získanými údajmi a dôkazmi. Po prevzatí spisu prokurátor prípad preskúma a rozhodne, či prípad prejde do fázy súdneho konania, alebo či sa uzavrie.

Po predložení dokumentácie súdu panel sudcov preskúma skutočnosť a vypočuje zúčastnené osoby s cieľom preukázať vinu obžalovaného. Po preukázaní viny je páchateľovi uložený trest. Ak súd považuje obvineného za nevinného, je prepustený.

Kliknite na nižšie uvedené odkazy pre viac informácií

- 1 - **Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu**
- 2 - **Oznámenie trestného činu a moje práva počas vyšetrovania alebo súdneho konania**
- 3 - **Moje práva po skončení súdneho konania**
- 4 - **Náhrada škody**
- 5 - **Moje práva na podporu a pomoc**

Posledná aktualizácia: 18/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

1 - Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu

Aké informácie môžem získať od príslušných orgánov (napr. polícia, prokuratúra) po tom, ako dôjde k trestnému činu, avšak ešte pred tým, ako trestný čin oznámim?

Ak ste sa stali obeťou trestného činu, môžete to oznámiť na policii (alebo prokurátorovi) ústne alebo písomne. Môžete takisto požiadať inú osobu, aby za vás oznámila trestný čin, ale tejto osobe musíte poskytnúť písomné splnomocnenie. Písomné a podpísané splnomocnenie sa pripojí k spisu.

Pri oznámení trestného činu získate informácie o službách a organizáciách, ktoré poskytujú psychologické poradenstvo alebo iné formy podpory pre obeť na základe vašich potrieb. Máte nárok aj na informácie o spôsobe, ako získať právnu pomoc, o vašich právach počas trestného konania (vrátane ochranných opatrení ako ohrozený svedok), ako aj o tom, ako získať finančnú náhradu od štátu. Tieto informácie vám poskytne prvý justičný orgán, na ktorý sa obrátite (polícia, prokuratúra). Dostanete aj formulár so všetkými týmito informáciami, ktorý musíte podpísať. Informácie sa vám poskytnú v jazyku, ktorému rozumiete.

Nežijem v krajine EÚ, v ktorej došlo k spáchaniu trestného činu (občania EÚ a občania z krajín mimo EÚ). Ako sú chránené moje práva?

Ak ste cudzinec a stali ste sa v Rumunsku obeťou trestného činu, máte nárok na všetky práva ako rumunskí občania, ktorí sa stali obeťami trestných činov. Ak nehovoríte rumunsky, máte nárok na bezplatné služby tlmočníka, aby vám pomohol pri komunikácii s príslušnými orgánmi vrátane podania oznámenia v jazyku, ktorému rozumiete, a pri získaní informácií, na ktoré máte v čase oznámenia trestného činu nárok, v jazyku, ktorému rozumiete.

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete získať ubytovanie v špeciálnych útlukoch, kde budete v bezpečí. Počas trestného konania získate informácie o konaní v jazyku, ktorému rozumiete; môžete získať aj psychologické poradenstvo a zdravotnícku pomoc. Rumunské orgány sa budú čo najviac snažiť pomôcť vám vrátiť sa do svojej domovskej krajiny čo najskôr a poskytnú vám bezpečnú prepravu na rumunské hranice.

Ak ste cudzinec, môžete takisto žiadať finančnú náhradu od štátu, ak ste sa stali obeťou: pokusu o vraždu a pokusu o mimoriadne závažnú vraždu, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 trestného zákonníka; domáceho násillia, ako je uvedené v článku 199 trestného zákonníka; úmyselných trestných činov s následkom ublíženia na zdraví obete; znásilnenia, sexuálneho útoku, pohlavného styku s maloletou osobou alebo pohlavného zneužitia maloletých osôb, ako je uvedené v článkoch 218 až 221 trestného zákonníka; zlého zaobchádzania s maloletými osobami, ako je uvedené v článku 197 trestného zákonníka, ako aj obchodovania a vykorisťovania zraniteľných osôb a pokusov o obchodovanie a vykorisťovanie zraniteľných osôb.

Ak oznámim trestný čin, aké informácie získam?

Keď oznámite trestný čin, príslušník polície, ktorý oznámenie zaznamená, vám vysvetlí, ako sa vo vašom prípade bude postupovať. Polícia je povinná vypracovať písomnú správu s uvedením informácií, ktoré vám poskytla.

Získate informácie o:

- vašich právach počas trestného konania,
- organizáciách, ktoré môžete požiadať o pomoc a o službách, ktoré poskytujú,
- spôsobe, akým môžete získať ochranu,
- podmienkach a postupe získania finančnej náhrady od štátu,

podmienkach a postupe získania bezplatného právneho zastúpenia.

V priebehu konania môžete následne získať informácie o priebehu vyšetrovania a ak sa prokurátor rozhodne, že vec nepostúpi súdu, kópiu tohto rozhodnutia. Za týmto účelom musíte podať žiadosť príslušníkovi polície alebo prokurátorovi, ktorý sa zaoberá vašim prípadom, a uviesť poštovú adresu v Rumunsku, e-mailovú adresu alebo adresu na elektronický prenos správ na zaslanie informácií.

Ak sa prokurátor rozhodne postúpiť prípad súdu na súdne konanie, budete predvolaný na súd.

Ak vás bude vypočúvať súd, budete informovaní aj o týchto svojich právach a povinnostiach:

právo na pomoc od advokáta alebo prípadne právo na získanie bezplatného právneho zastúpenia,

právo využiť služby mediátora v tých prípadoch, ktoré sú povolené zákonom,

právo navrhnuť dôkazy, ktoré sa majú predložiť, podať námietky a robiť závery v súlade so zákonom,

právo byť informovaný o priebehu konania,

právo podať predbežné oznámenie, ak je to potrebné (pre určité druhy trestných činov je potrebný váš návrh v podobe predbežného oznámenia pre pokračovanie prípadu proti páchatelovi). Justičné orgány poskytnú vysvetlenie k tejto záležitosti, ak sa to vyžaduje. Predbežné sťažnosti sú určené na

požiadanie o pokračovanie trestného konania proti páchatelovi. Predbežná sťažnosť sa líši od vašej sťažnosti, ktorú podáte na políciu alebo prokurátorovi, aby ste ich informovali, že bol voči vám spáchaný trestný čin.

právo získať v konaní postavenie občianskeho účastníka,

povinnosť byť prítomný vždy, keď vás justičné orgány predvolajú,

povinnosť oznámiť akúkoľvek zmenu adresy,

právo byť informovaný o akomkoľvek prepustení páchatela v prípade, ak je páchatel odsúdený na trest odňatia slobody alebo vzatý do väzby.

Mám nárok na bezplatné tlmočnicke alebo prekladateľské služby (keď sa obrátim na políciu alebo na iné príslušné orgány alebo počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Áno. Počas celého trestného konania máte nárok na prekladateľské a tlmočnicke služby.

Ako príslušný orgán zabezpečí, aby so mnou zrozumiteľne komunikoval (v prípade detí alebo zdravotne postihnutých osôb)?

Počas trestného konania sa musia osobe so zdravotným postihnutím bez ohľadu na jej postavenie (obžalovaný, poškodená strana, svedok) poskytnúť služby tlmočníka, psychológa a/alebo zastúpenia Generálnych riaditeľstiev pre sociálnu prácu a ochranu dieťaťa (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) (pre maloleté osoby).

V platnom právnom rámci sa stanovuje, že dotknutým osobám sa môže poskytnúť odborná pomoc prostredníctvom existujúcich regionálnych riaditeľstiev pre sociálnu prácu a ochranu detí a prípadne lekárska pomoc.

Služby na podporu obetí

V závislosti od povahy trestného činu (najmä, ak je spáchaný proti osobám) môže príslušník polície odporučiť obeti služby psychologického poradenstva alebo ju na ne nasmerovať.

Ak ste sa stali obeťou trestného činu osobitnej kategórie (pokus o vraždu a pokus a mimoriadne závažnú vraždu, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 trestného zákonníka, domáce násilie, ako je uvedené v článku 199 trestného zákonníka; úmyselné trestné činy s následkom ublíženia na zdraví obete, znásilnenie, sexuálny útok, pohlavný styk s maloletou osobou alebo pohlavné zneužitie maloletých osôb, ako je uvedené v článkoch 218 až 221 trestného zákonníka, zlé zaobchádzanie s maloletými osobami, ako je uvedené v článku 197 trestného zákonníka, ako aj obchodovanie a vykorisťovanie zraniteľných osôb a pokusy o obchodovanie a vykorisťovanie zraniteľných osôb), môžete získať psychologické poradenstvo (až do troch mesiacov v prípade dospelých osôb a až do šiestich mesiacov v prípade detí mladších ako 18 rokov), zdravotnícku pomoc alebo akýkoľvek iný druh bezplatnej pomoci, ak je to potrebné. Tieto druhy pomoci sa poskytnú bezplatne, len ak ste trestný čin oznámili polícii. Po podaní oznámenia príslušníkovi polície môžete požiadať o pomoc s probačnými službami.

Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia, môžete požiadať o pomoc jedného z rodinných asistentov pracujúcich pre Ministerstvo práce a sociálnej spravodlivosti (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Ministerstvo poskytuje obetiam domáceho násillia rôzne druhy pomoci (napr. psychologické poradenstvo, ochranu totožnosti atď.). Ako obeť domáceho násillia môžete takisto požiadať o ubytovanie v stredisku pre obeť domáceho násillia, kde vám poskytnú ochranu a poradenstvo.

Kto poskytuje podporu pre obeť?

V závislosti od druhu trestného činu poskytnú obetiam v Rumunsku osobitnú podporu tieto inštitúcie:

Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia, môžete sa obrátiť na Národnú agentúru pre rovnosť príležitostí žien a mužov (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) a Generálne riaditeľstvá pre sociálnu prácu a ochranu detí (DGASPC).

Ak ste mladší ako 18 rokov a stali ste sa obeťou trestného činu, môžete sa obrátiť na Národný úrad pre ochranu práv detí a osvojenie (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) a Generálne riaditeľstvá pre sociálnu prácu a ochranu detí (DGASPC).

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete sa obrátiť na Národnú agentúru pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) na Ministerstve vnútra (*Ministerul Afacerilor Interne – MAI*).

Existuje aj niekoľko mimovládnych organizácií (MVO), ktoré poskytujú obetiam rôzne druhy pomoci. Inštitúcia, na ktorú sa obrátite, vás nasmeruje na príslušnú MVO.

Ak ste sa stali obeťou násillného trestného činu, ako napríklad pokusu o vraždu a pokusu o mimoriadne závažnú vraždu, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 trestného zákonníka, domáceho násillia, ako je uvedené v článku 199 trestného zákonníka, úmyselných trestných činov s následkom ublíženia na zdraví obete; znásilnenia, sexuálneho útoku, pohlavného styku s maloletou osobou alebo pohlavného zneužitia maloletých osôb, ako je uvedené v článkoch 218 až 221 trestného zákonníka, zlého zaobchádzania s maloletými osobami, ako je uvedené v článku 197 trestného zákonníka, ako aj obchodovania a vykorisťovania zraniteľných osôb a pokusov o obchodovanie a vykorisťovanie zraniteľných osôb, môžete požiadať o pomoc probačné služby.

Bude ma polícia o podpore pre obeť automaticky informovať?

Áno, justičné orgány vás musia informovať o takýchto službách.

Ako je chránené moje súkromie?

Ak sa justičné orgány počas vyšetrovania trestného činu a počas súdneho konania domnievajú, že v dôsledku informácií, ktoré poskytnete alebo v dôsledku iných príčin, by mohlo byť dotknuté vaše súkromie alebo dôstojnosť, z vlastnej iniciatívy alebo na vašu žiadosť môžu prijať opatrenia na ochranu vašej dôvernosti a súkromia, ako napríklad:

ochrana údajov o vašej totožnosti,

vaše vypočúvanie prostredníctvom audiovizuálnych prostriedkov s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu bez požiadavky na vašu prítomnosť, ak ostatné opatrenia nie sú postačujúce,

vedenie zasadnutia súdu počas vášho výsluchu v tajnosti.

Okrem toho môže súd počas súdneho konania zakázať akékoľvek uverejňovanie textov, kresieb, fotografií alebo obrázkov, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Súd môže takisto vyhlásiť zasadnutie súdu za neverejné, ak verejné vypočutie môže mať dosah na vašu dôstojnosť alebo súkromie.

Zamestnanci probačnej služby musia zachovávať mlčanlivosť o údajoch, ktoré majú k dispozícii pri výkone svojej funkcie. Na informácie poskytnuté justičným orgánom v rámci trestného konania sa toto pravidlo nevzťahuje. Pri výkone svojich pracovných povinností aj v spoločnosti musia poradcovia, vedúci služieb a kontrolóri zachovávať mlčanlivosť o akýchkoľvek dokumentoch, ktoré majú k dispozícii. Informácie týkajúce sa prípadov o záznamoch o službách, ako aj akékoľvek informácie týkajúce sa organizácie a výkonu ich činností by mali byť prístupné médiám pod podmienkou zachovania mlčanlivosti o osobných údajov príjemcov služieb.

Musím trestný čin oznámiť ešte pred tým, ako získam podporu pre obeť?

Aby ste mali prístup k službám na podporu pre obeť, musíte trestný čin oznámiť príslušným orgánom.

Osobná ochrana v prípade, že som v nebezpečenstve

Aké druhy ochrany sú k dispozícii?

V priebehu vyšetrovania trestného činu a počas súdneho konania máte nárok na ochranné opatrenia, ak sa justičné orgány domnievajú, že by ste mohli byť v nebezpečenstve.

Je veľmi dôležité, aby ste vedeli, že ak sa justičné orgány domnievajú, že v dôsledku informácií, ktoré ste poskytli alebo z iných príčin by ste mohli byť v nebezpečenstve, môžu buď na základe vašej žiadosti alebo z vlastnej iniciatívy prijať určité opatrenia na zabezpečenie vašej ochrany, ako napríklad:

poskytnutie sledovania alebo ochrany vášho bydliska alebo dočasného bývania,

poskytnutie sprievodu a ochrany pre vás alebo pre členov vašej rodiny počas cestovania,

ochrana údajov o vašej totožnosti (osobné údaje sa môžu vynechať zo spisu účel ochrany vašej totožnosti s uvedením, že tieto informácie sú tajné),

vypočúvanie vašej osoby prostredníctvom audiovizuálnych prostriedkov s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu bez požiadavky na vašu prítomnosť, ak ostatné opatrenia nie sú postačujúce (pri tomto spôsobe sa nemusíte dostaviť pred príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu a nebudete na rovnakom mieste ako páchateľ),

vedenie súdneho zasadnutia počas vášho výsluchu v tajnosti;

V priebehu súdneho konania môže súd okrem toho zakázať akékoľvek uverejňovanie textov, kresieb, fotiek alebo obrázkov, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Ak ste svedkom v trestnom konaní alebo aj v prípade, že sa vás prípad netýka a poskytnete informácie, ktoré pomôžu justičným orgánom riešiť prípady týkajúce sa závažných trestných činov alebo pomôžu zabrániť vzniku závažných škôd, môžete okrem toho požiadať príslušníka polície alebo prokurátora, ktorí vedú vyšetrovanie, aby vás umiestnili do programu na ochranu svedkov. Tento program zahŕňa niekoľko opatrení, ako napríklad:

utajenie totožnosti vrátane účasti na výsluchu s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu,

policajnú ochranu vášho bydliska a policajný sprievod, ak musíte navštíviť orgány, ktoré vyšetrojú trestnú činnosť,

premiestnenie,

zmenu totožnosti vrátane zmeny vášho vzhľadu, ak sa to vyžaduje.

Ak vstúpite do programu na ochranu svedkov, budete môcť využívať ďalšiu pomoc, ako napríklad:

opätovné začlenenie do odlišného sociálneho prostredia,

získanie nových odborných kvalifikácií,

novú prácu,

finančnú podporu, kým si nájdete novú prácu.

Ak je to nevyhnutné, vaši prvostupňoví príbuzní (ako napríklad vaše deti, rodičia) a váš manžel môžu takisto vstúpiť do programu na ochranu svedkov.

Ak ste nevstúpili do programu na ochranu svedkov počas vyšetrovania trestného činu, môžete požiadať o zaradenie do tohto programu počas súdneho konania.

V závislosti od druhu trestného činu je k dispozícii dodatočná ochrana:

Ak ste sa stali obeťou domáceho násillia, môžete požiadať súd, aby zakázal páchateľovi zdržiavať sa vo vašom spoločnom domove. Prípadne sa ako obeť môžete ubytovať v stredisku pre obeť domáceho násillia. Takéto ubytovanie je k dispozícii iba v naliehavých prípadoch, ak si vaša bezpečnosť vyžaduje izoláciu od páchateľa alebo ak rodinný asistent zodpovedný za váš prípad dá písomný súhlas. Hneď ako prídete do strediska, poskytnú sa vám bezplatné ubytovanie, strava, zdravotná starostlivosť, psychologické poradenstvo a právna pomoc.

Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, môžete sa ubytovať v stredisku na ochranu obetí. Ubytovanie je zvyčajne k dispozícii na obdobie 10 dní, ale súd môže predĺžiť váš pobyt až do skončenia konania. Ak je to potrebné, polícia vám počas trestného konania môže poskytnúť telesnú ochranu. Ak ste sa stali obeťou obchodovania s ľuďmi, súdne pojednávanie bude neverejné.

Ak sa domnievate, že ste v nebezpečenstve, mali by ste informovať príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu a poskytnúť im čo najviac informácií.

Uvedené opatrenia sú k dispozícii v štádiu trestného vyšetrovania aj súdneho konania.

Kto mi môže poskytnúť ochranu?

Ochranu vám poskytne rumunská polícia.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi zo strany páchateľa hrozí ďalšie nebezpečenstvo?

Ak ste po skončení trestného konania stále v nebezpečenstve, justičné orgány zväžia vhodnosť vášho zapojenia do programu na ochranu svedkov, ak už nie ste súčasťou tohto programu.

U obetí obchodovania s ľuďmi posúdia riziko odborné štruktúry polície.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi hrozí ďalšie nebezpečenstvo zo strany systému trestného súdnicstva (počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Áno, váš prípad sa môže posúdiť. V prípade, že o to obeť požiada, obeť niektorých kategórií trestných činov (domáce násillie, znásilnenie, sexuálny útok atď.) napríklad vypočujú len osoby rovnakého pohlavia.

Druhý výsluch poškodenej osoby sa uskutoční iba vtedy, ak je to nevyhnutne potrebné na účely trestného konania, aby sa zabránilo ďalšiemu spôsobeniu ujmy obeti.

Aby sa zabránilo ďalšiemu spôsobeniu ujmy obeti tým, že ju budú opakovane vypočúvať justičné orgány, zákony o trestnom konaní takisto vyžadujú, aby sa poškodená osoba, ktorá podala oznámenie vo vzťahu k trestnému činu, vypočula hneď alebo, ak to nie je možné, bez zbytočného odkladu po podaní oznámenia.

Ďalšie opatrenie v prospech obeť je, aby sa neinformovala o každom prepustení páchateľa, ak obeť o to výslovne nepožiadala.

Aká ochrana sa môže poskytnúť veľmi zraniteľným obeťiam?

Ak ste zraniteľná obeť, môžete využiť ochranné opatrenia podrobne opísané v uvedených odpovediach na otázky o ochrane svedkov.

Som maloletá osoba. Mám nejaké osobitné práva?

V prípade detskej obeť vykorisťovania, násilia, zneužívania, nedbalosti alebo zlého zaobchádzania alebo akéhokoľvek iného trestného činu môže každá osoba vrátane vás oznámiť trestný čin na polícii.

Maloleté osoby sa od začiatku považujú za zraniteľné obeť a orgány by ich mali informovať o ochranných opatreniach, ktoré jej môžu byť k dispozícii.

Maloleté osoby môžu získať pomoc od Národného úradu pre ochranu práv detí a osvojenie. Ak ste v nebezpečenstve, môžete požiadať o súdny príkaz, na základe ktorého máte nárok na ubytovanie na mieste, kde môžete získať ochranu (ako napríklad v inej rodine alebo v špeciálnom stredisku).

Ak ste boli predvolaný, aby ste sa dostavili pred vyšetrovacie orgány, a ste mladší ako 14 rokov, musia vás sprevádzať vaši rodičia alebo zákonný zástupca. Ak sú vaši rodičia alebo poručníci účastníkmi na trestnom konaní alebo by mohli mať záujem o ovplyvňovanie vášho vyhlásenia, výsluch sa uskutoční za prítomnosti príbuzného alebo inej osoby menovanej príslušníkom polície, prokurátorom alebo sudcom.

Okrem toho môžu justičné orgány rozhodnúť, že na výsluchu by sa mal zúčastniť psychológ, aby vám počas výsluchu pomáhal. Môžete o to požiadať justičné orgány.

Výsluch sa musí zaznamenať a ak to nie je možné, musí sa z neho vyhotoviť písomný protokol.

Môže vás vypočúvať tá istá osoba v miestnostiach osobitne navrhnutých/upravených na tento účel, ak sú k dispozícii.

Pri vyšetrovaní niektorých kategórií trestných činov môžu viesť výsluchy osoby rovnakého pohlavia ako obeť. Môže vás takisto sprevádzať osoba, ktorú si vyberiete.

Počas celého konania máte nárok na zákonného zástupcu. Ak nemáte právneho poradcu, súd vám pomôže pri jeho hľadaní. Ak si vaša rodina nemôže dovoliť zaplatiť za služby poradcu, máte nárok na bezplatnú právnu pomoc.

Môj rodinný príslušník zomrel v dôsledku trestného činu. Aké sú moje práva?

Manžel, dieťa alebo závislá osoba osoby zosnulej v dôsledku vraždy a mimoriadne závažnej vraždy, ako je uvedené v článkoch 188 a 189 trestného zákonníka, ako aj úmyselných trestných činov s následkom smrti, má nárok na bezplatnú právnu pomoc a finančnú náhradu od štátu.

Bezplatná právna pomoc je okrem uvedených trestných činov k dispozícii aj pre ďalšie kategórie trestných činov, ak mesačný príjem člena rodiny nepresahuje základnú zákonnú minimálnu hrubú mzdu stanovenú na rok, v ktorom sa podá žiadosť o bezplatnú právnu pomoc.

Môj rodinný príslušník bol obeťou trestného činu. Aké sú moje práva?

Pozri uvedené informácie.

Môžem mať prístup k mediačným službám? Za akých podmienok? Budem počas mediácie v bezpečí?

Mediácia je možná len pri menej závažných trestných činoch uvedených v trestnom zákone. Postup sa môže uplatniť len vtedy, ak vy aj páchatel súhlasíte s účasťou na mediácii. V priebehu mediačného postupu dostanete pozvanie na sériu stretnutí s páchatelom, aby ste diskutovali o možnostiach zmierenia.

Osoba, ktorá sa nazýva mediátor, bude tieto stretnutia viesť. V prípade, že sa postup skončí zmierom, môžete svoje oznámenie proti páchatelovi vziať späť a prípad sa uzavrie. V opačnom prípade, ak nebol postup úspešný, bude trestné konanie pokračovať, ako keby nikdy nedošlo k mediácii.

Kde sa môžem oboznámiť s právnym predpisom, v ktorom sú stanovené moje práva?

Zákon č. 135/2010 o Trestnom poriadku v znení neskorších predpisov (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Zákon č. 678/2001 o predchádzaní a boji proti obchodovaniu s ľuďmi v znení neskorších predpisov (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Rozhodnutie vlády č. 1216/2001 o schválení Národného akčného plánu týkajúceho sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Zákon č. 211/2004 týkajúci sa určitých opatrení na ochranu obetí trestných činov v znení neskorších predpisov (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Rozhodnutie vlády č. 1238/10 z októbra 2007 o schválení vnútroštátnych osobitných noriem pre služby odbornej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Zákon č. 217/2003 o predchádzaní a boji proti domácemu násiliu v znení neskorších predpisov (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Zákon č. 272/2004 o presadzovaní a ochrane práv detí v znení neskorších predpisov (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Zákon č. 682/2002 o ochrane svedkov v znení neskorších predpisov (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

Zákon č. 192/2006 o mediácii a organizácii povolania mediátora v znení neskorších predpisov (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Posledná aktualizácia: 18/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

2 - Oznámenie trestného činu a moje práva počas vyšetrovania alebo súdneho konania

Ako môžem trestný čin oznámiť?

Ak ste sa stali obeťou trestného činu, môžete to oznámiť na polícii (alebo prokurátorovi) ústne alebo písomne. Môžete takisto požiadať inú osobu, aby za vás oznámila trestný čin, ale tejto osobe musíte poskytnúť písomné splnomocnenie. Písomné a podpísané splnomocnenie sa pripojí k spisu.

Váš manžel, deti alebo váš advokát môžu takisto podať trestné oznámenie namiesto vás. Ak ste zažívali domáce násilie, akýkoľvek člen rodiny môže oznámiť trestný čin na polícii.

Môžete takisto podať trestné oznámenie, ak ste manžel/manželka alebo dospelé dieťa obeť, ktorá zomrela v dôsledku trestného činu.

Ak sa rozhodnete oznámiť trestný čin ústne, musíte ísť na policajnú stanicu. Príslušník polície, ktorý prijal vaše oznámenie, ho zapíše do správy a požiada vás, aby ste ju podpísali. Písomné oznámenia musia byť takisto podpísané.

Vaše oznámenie musí obsahovať vaše meno, zamestnanie, adresu vášho bydliska a podrobný opis toho, čo sa stalo. Ak poznáte totožnosť páchatela, musíte poskytnúť všetky informácie, ktoré o ňom máte, ako aj všetky dôkazy týkajúce sa udalosti. V priebehu vyšetrovania trestného činu môžete poskytnúť aj doplňujúce informácie k tomuto prípadu.

Ak nehovoríte alebo nerozumiete rumunsky, môžete podať oznámenie v jazyku, ktorému rozumiete, a toto oznámenie sa justičnému orgánu preloží. V tomto prípade môžete požiadať, aby každé predvolanie, ktoré dostanete, bolo vyhotovené v jazyku, ktorému rozumiete.

Ako môžem zistiť, ako sa daný prípad rieši?

Po vašom oznámení policajné orgány postúpia prípad prokurátorovi a prideliť sa mu jedinečné číslo.

Po oznámení trestného činu môžete skontrolovať priebeh vášho prípadu prostredníctvom písomnej žiadosti na tento účel, pričom uvediete adresu v Rumunsku alebo emailovú adresu alebo adresu na elektronický prenos správ, kde by mali orgány zaslať informácie.

Ak sa prokurátor rozhodne podať návrh na začatie súdneho konania, máte právo nahliadnuť do spisu v priestoroch súdu počas súdneho konania. Okrem toho budete predvolaný, aby ste sa dostavili na súd.

Mám nárok na právnu pomoc (počas vyšetrovania alebo súdneho konania)? Za akých podmienok?

Ak ste poškodená osoba, máte nárok na poskytnutie právnej pomoci alebo na zastúpenie.

a) Počas trestného konania máte nárok na pomoc právneho zástupcu podľa vlastného výberu, ktorého si zaplatíte. V prípade odsúdenia páchatela budete môcť od neho vymáhať výdavky vynaložené na vášho právneho poradcu.

b) Ak si želáte, môžete sa počas trestného konania nechať zastúpiť, pokiaľ vaša prítomnosť nie je povinná alebo prípadne ak to prokurátor, sudca alebo súd považujú za nevyhnutné (napr. na účely výsluchu).

c) V určitých prípadoch je možné počas trestného konania poskytnúť právnu pomoc bezplatne:

ak sa prokurátor alebo sudca domnieva, že nie ste schopní sa sám obhajovať a nemáte zaplateného právneho poradcu,

ak ste maloletá osoba a ešte ste nezískali plnú spôsobilosť na právne úkony (z titulu manželstva alebo súdneho rozhodnutia),

ak ste sa stali obeťou niektorého z týchto trestných činov: pokus o vraždu a pokus o mimoriadne závažnú vraždu, ublíženie na zdraví, úmyselné trestné činy s následkom ublíženia na zdraví obete (význam ublíženia na zdraví sa definuje v Trestnom zákonníku), znásilnenie, sexuálny útok, sexuálny styk s maloletou osobou a sexuálne zneužitie maloletých osôb,

ak ste manžel, dieťa alebo iná osoba závislá od obete, ktorá zomrela v dôsledku vraždy, mimoriadne závažnej vraždy alebo iného úmyselného trestného činu,

na požiadanie, ak ste sa stali obeťou iných trestných činov, ako sú uvedené, a ak váš mesačný príjem určený na člena rodiny nie je vyšší ako zákonom stanovená hrubá minimálna mzda. Žiadosť o bezplatnú právnu pomoc by sa mala podať na súde, v ktorého pôsobnosti máte bydlisko.

V takýchto prípadoch je bezplatná právna pomoc k dispozícii len v prípade, ak ste oznámili trestný čin polícii alebo prokurátorovi do 60 dní od spáchania trestného činu alebo, ak ste nemohli oznámiť trestný čin, do 60 dní od konca okolností, ktoré vám zabránili oznámiť trestný čin.

Ak chcete získať bezplatnú právnu pomoc, musíte podať žiadosť prokurátorovi alebo prípadne súdu, ktorý podnikne požadované kroky. Bezplatná právna pomoc je vám k dispozícii až do konca trestného konania.

Mám nárok na náhradu výdavkov (v súvislosti s účasťou na vyšetrovaní/súdnom konaní)? Za akých podmienok?

Môžete žiadať náhradu svojich právnych výdavkov. Súd rozhodne o tom, aká časť vašich výdavkov sa musí uhradiť a kto ju uhradí.

Ak sa zúčastníte konania ako poškodená osoba alebo občiansky účastník (ak je prípustná vaša občianskoprávna žaloba prípustná) a obžalovaný sa uzná za vinného (aj keď z určitých dôvodov nie je odsúdený na výkon trestu), zaviazá sa uhradiť vaše právne výdavky.

Môžem podať opravný prostriedok, ak je môj prípad uzavretý ešte pred tým, ako sa dostane na súd?

Ak sa prokurátor rozhodne uzavrieť prípad bez toho, aby ho predložil na súd, môžete sa odvolať proti jeho rozhodnutiu do 20 dní od doručenia kópie jeho rozhodnutia. Vaše odvolanie musíte podať nadriadenému prokurátorovi.

Ak nadriadený prokurátor zamietne vaše odvolanie, proti rozhodnutiu nadriadeného prokurátora sa môžete odvolať sudcovi prejudiciálnej komory príslušného okresného súdu.

Môžem sa zúčastniť na súdnom konaní?

Na súdnom konaní sa môžete zúčastniť napríklad:

ako obeť (poškodená osoba)

Ak ste utrpeli zranenia spôsobené trestným činom, môžete sa zúčastniť na konaní ako obeť a máte nárok na niekoľko procesných práv, ako sa uvádza nižšie.

ako svedok

Ak sa nechcete zúčastniť na trestnom konaní ako poškodená osoba, mali by ste informovať justičný orgán, ktorý sa zaoberá vašim prípadom a ktorý v prípade, ak to považuje za potrebné, vás môže stále predvolať, aby ste boli vypočutý ako svedok. Ak ste predvolaný, aby ste boli vypočutý ako svedok, musíte sa dostaviť a oznámiť všetko, čo o udalosti viete.

ako občiansky účastník

Ak chcete uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom, musíte podať občianskoprávnu žalobu, čím sa stanete občianskym účastníkom v trestnom konaní.

Vo všeobecnosti sú súdne pojednávania prístupné verejnosti a môžete sa na nich zúčastniť bez ohľadu na vaše postavenie v konaní. Súd sa však môže rozhodnúť uskutočniť neverejné pojednávanie, ak existujú dostatočné dôvody pre toto rozhodnutie. V takom prípade sa budete môcť zúčastniť, len ak ste poškodená osoba alebo občiansky účastník.

Vaša prítomnosť v súdnej sieni je povinná len vtedy, ak ste predvolaný na výsluch (napríklad ako svedok).

Aká je moje oficiálna úloha v súdnom systéme? Môžem napríklad byť (alebo sa môžem rozhodnúť byť): obeťou, svedkom, občianskym účastníkom alebo súkromným žalobcom?

Ak ste sa stali obeťou trestného činu, môžete mať v súdnom systéme jedno z týchto postavení:

obeť (poškodená osoba)

Ak ste utrpeli zranenia spôsobené trestným činom, môžete sa zúčastniť na konaní ako obeť a máte nárok na niekoľko procesných práv, ako sa uvádza nižšie.

Občiansky účastník

Ak chcete uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom, môžete podať občianskoprávnu žalobu, čím sa stanete občianskym účastníkom v trestnom konaní.

Svedok

Ak sa nechcete zúčastniť na trestnom konaní ako poškodená osoba, mali by ste informovať justičný orgán, ktorý sa zaoberá vašim prípadom a ktorý v prípade, ak to považuje za potrebné, vás môže stále predvolať, aby ste boli vypočutý ako svedok. V tomto prípade budete predvolaný na výsluch a budete požadovaný o poskytnutie podrobných informácií o udalosti. Vaša prítomnosť počas výsluchu je povinná vždy, keď ste na tento účel predvolaný.

Aké sú potom moje práva a povinnosti?

Ak sa zúčastníte trestného konania ako poškodená osoba alebo občiansky účastník, máte niekoľko procesných práv:

V štádiu vyšetrovania trestného činu:

– máte nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Na tento účel je nutné, aby ste sa stali občianskym účastníkom v trestnom konaní alebo aby ste podali samostatnú občianskoprávnu žalobu. Občianskym účastníkom sa môžete stať kedykoľvek v priebehu trestného vyšetrovania.

Aby ste sa stali občianskym účastníkom v konaní, musíte požiadať buď ústne príslušníka polície alebo prokurátora, alebo podať písomnú žiadosť príslušníkovi polície alebo prokurátorovi, ktorí sa vašim prípadom zaoberajú. V žiadosti by malo byť uvedené, akého odškodnenia sa domáhate, dôvody a súvisiace dôkazy.

Počas prvého výsluchu vás prokurátor alebo príslušník polície informujú o tom, že sa môžete stať občianskym účastníkom v konaní.

– máte nárok žiadať náhradu právnych výdavkov. Súd rozhodne o tom, aká časť vašich výdavkov sa musí uhradiť a kto ju uhradí.

Ak sa zúčastníte konania ako poškodená osoba alebo občiansky účastník (ak je prípustná vaša občianskoprávna žaloba) a obžalovaný sa uzná za vinného (aj keď z určitých dôvodov nie je odsúdený na výkon trestu), zaviazá sa uhradiť vaše právne výdavky.

– máte nárok získať informácie o priebehu vyšetrovania a v prípade, ak sa prokurátor rozhodne nepostúpiť prípad súdu, aj kópiu tohto rozhodnutia. Za týmto účelom musíte podať žiadosť príslušníkovi polície alebo prokurátorovi, ktorý váš prípad rieši, a uviesť poštovú adresu v Rumunsku, e-mailovú adresu alebo adresu na elektronický prenos správ na zaslanie informácií. Ak sa prokurátor rozhodne postúpiť prípad súdu na súdne konanie, budete predvolaný na súd.

– právo na tlmočnicke a prekladateľské služby, ak nehovoríte alebo nerozumiete rumunsky. Počas trestného konania budete mať k dispozícii bezplatné služby tlmočníka, ak nehovoríte rumunsky.

– počas trestného konania máte nárok na pomoc advokáta. V osobitných prípadoch (napríklad, keď sa prokurátor domnieva, že nie ste schopní sa sám obhajovať alebo ste maloletou osobou a ešte ste nezískali plnú spôsobilosť na právne úkony, ak ste obeťou niektorých trestných činov, ak váš príjem je nižší ako určitá hranica atď. – pozri odpoveď na predchádzajúcu otázku), máte nárok na bezplatnú právnu pomoc.

– máte nárok nechať sa zastúpiť počas trestného konania, pokiaľ vaša prítomnosť nie je povinná alebo prípadne, ak to prokurátor, sudca alebo súd považujú za nevyhnutné (napr. na účely výsluchu).

– vy alebo váš právny poradca môžete nahliadnuť do spisu. Nahliadnutie do vášho spisu však bude podliehať osobitným pravidlám, ktoré oznámi podateľňa úradu prokurátora.

– máte nárok byť predvolaný na výsluch príslušníkom polície alebo prokurátorom, ktorí sa vašim prípadom zaoberajú. Počas výsluchu môžete požiadať, aby vás sprevádzal váš zákonný zástupca, ak nejakého máte, a osoba, ktorú si vyberiete a ktorej prítomnosť počas výsluchu považujete za užitočnú. Justičný orgán môže zamietnuť vašu žiadosť len z oprávnených dôvodov.

Keď oznámite trestný čin, ktorý bol proti vám spáchaný, justičný orgán vás musí hneď vypočuť. Ak to nie je možné, mali by ste byť vypočutý čo najskôr po oznámení trestného činu.

Ako obeť domáceho násillia, znásillnenia alebo iných druhov sexuálneho útoku, zlého zaobchádzania s maloletými osobami, obťažovania, sexuálneho obťažovania, ako aj v akýchkoľvek iných prípadoch, keď je potrebné chrániť vaše súkromie, môžete požiadať o vypočutie osobou rovnakého pohlavia, ako ste vy. Justičný orgán môže zamietnuť vašu žiadosť len z oprávnených dôvodov.

– máte nárok predložiť dôkazy a akékoľvek iné tvrdenia týkajúce sa vyriešenia prípadu. Môžete to urobiť počas výsluchu alebo v samostatnej žiadosti podanej justičnému orgánu, ktorý váš prípad rieši.

– ak bol páchatel' vzatý do väzby a potom prepustený, máte právo byť informovaný o jeho prepustení. Počas vášho prvého výsluchu budete o tomto práve informovaný a spýtajú sa vás, či chcete byť o prepustení páchatela informovaný.

– proti úkonom uskutočneným v súvislosti s vašim prípadom sa môžete odvolať. Odvolanie sa podáva prokurátorovi, ktorý prípad rieši, ak úkon vykonal príslušník polície, alebo nadriadenému prokurátorovi, ak úkon vykonal prokurátor, ktorý sa vašim prípadom zaoberá.

Ak sa odvoláte proti rozhodnutiu prokurátora o ukončení trestnej veci a vaše odvolanie sa zamietne, môžete sa odvolať proti tomuto rozhodnutiu sudcovi predbežnej komory.

Počas konania pred súdom:

– máte nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Na tento účel je nutné, aby ste sa stali občianskym účastníkom v trestnom konaní alebo aby ste podali samostatnú občianskoprávnu žalobu.

Ak ste sa zúčastnili na vyšetrovaní trestného činu ako občiansky účastník, môžete si zachovať rovnaké postavenie ako v priebehu súdneho konania.

Ak ste sa zatiaľ nezúčastnili na vyšetrovaní trestného činu ako občiansky účastník, môžete sa stále stať občianskym účastníkom v súdnom konaní pred začatím vyšetrovania. Ak ste predvolaný na prvé súdne pojednávanie, budete o tejto skutočnosti informovaný.

Môžete ústne požiadať o to, aby ste sa stali občianskym účastníkom v súdnom konaní ústne na súde, alebo podať v tomto zmysle písomnú žiadosť. V žiadosti by malo byť uvedené, akého odškodnenia sa domáhate, dôvody a súvisiace dôkazy.

– máte nárok žiadať náhradu právnych výdavkov. Súd rozhodne o tom, aká časť vašich výdavkov sa musí uhradiť a kto ju uhradí.

Ak sa zúčastníte konania ako poškodená osoba alebo občiansky účastník (ak je vaša občianskoprávna žaloba prípustná) a obžalovaný sa uzná za vinného (aj keď z určitých dôvodov nie je odsúdený na výkon trestu), zaviazá sa uhradiť vaše právne výdavky.

– máte nárok na tlmočnicke a prekladateľské služby, ak nehovoríte alebo nerozumiete rumunsky. Počas trestného konania budete mať k dispozícii bezplatné služby tlmočníka, ak nehovoríte rumunsky.

– počas trestného konania máte nárok na pomoc advokáta. V osobitných prípadoch (napríklad, keď sa prokurátor domnieva, že nie ste schopní sa sám obhajovať alebo ste maloletou osobou a ešte ste nezískali plnú spôsobilosť na právne úkony, ak ste obeťou niektorých trestných činov, ak váš príjem je nižší ako určitá hranica atď. – pozri odpoveď na predchádzajúcu otázku), máte nárok na bezplatnú právnu pomoc.

– máte nárok nechať sa zastúpiť počas trestného konania, pokiaľ vaša prítomnosť nie je povinná alebo prípadne, ak to prokurátor, sudca alebo súd považujú za nevyhnutné (napr. na účely výsluchu).

– vy alebo váš právny poradca môžete nahliadnuť do spisu. Nahliadnutie do vášho spisu však bude podliehať osobitným pravidlám, ktoré oznámi podateľňa súdu.

– máte nárok byť počas súdneho konania vypočutý. Súd vás predvolá na pojednávanie a bude vám klásť otázky týkajúce sa trestného činu. Budete požiadaný, aby ste si spomenuli na všetko, čo si o udalosti pamätáte.

– máte právo klásť otázky obžalovanému, svedkom a znalcom počas ich vypočúvania.

– máte nárok podávať námietky a robiť závery týkajúce sa trestných vecí v tomto prípade.

– máte nárok predložiť dôkazy a akékoľvek iné tvrdenia týkajúce sa vyriešenia prípadu.

– ak bol páchatel' vzatý do väzby alebo odsúdený na výkon trestu, máte nárok byť informovaný o jeho prepustení. Ak ste pri vašom prvom výsluchu počas vyšetrovania trestného činu, keď ste boli informovaný o práve byť informovaný o prepustení páchatela, o uplatnení tohto práva nepožiadali, môžete oň stále požiadať v priebehu súdneho konania ústne pred súdom alebo písomne.

– ak bude rozhodnutie k dispozícii, oznámi sa vám a máte právo sa proti nemu odvolať.

Poškodená osoba alebo občiansky účastník, alebo svedok v trestnom konaní má niekoľko povinností vyplývajúcich z potreby justičných orgánov zistiť v danom prípade pravdu a vyvodit' voči páchatel'ovi zodpovednosť:

– povinnosť dostaviť sa pred príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu vždy, keď vás predvolajú vypovedať.

– povinnosť vypovedať o všetkom, čo vo vzťahu k udalosti viete; mali by ste si byť vedomý toho, že ak pred justičným orgánom uvediete nepravdivé informácie, môžete byť obvinený a odsúdený za krivú prisahu. Ako manžel alebo blízky príbuzný obžalovaného môžete odmietnuť urobiť vyhlásenie. Môžete takisto odmietnuť odpovedať, ak sa otázky týkajú služobného tajomstva, ktoré musíte zachovať.

– povinnosť informovať justičné orgány o akejkoľvek zmene adresy, aby vás mohli predvolať a zaslať vám akékoľvek budúce oznámenia týkajúce sa konania.

– je potrebné prejavit' občianske správanie a preukázať náležitú úctu k vážnosti pojednávania. V opačnom prípade súd môže nariadiť, aby ste boli vylúčený zo súdnej siene.

V priebehu vyšetrovania trestného činu a počas súdneho konania máte nárok na ochranné opatrenia, ak sa súdne orgány domnievajú, že by ste mohli byť v nebezpečenstve alebo ak ste sa stali obeťou niektorého trestného činu, ktorý by mohol mať vplyv na vaše súkromie alebo dôstojnosť.

Je veľmi dôležité, aby ste vedeli, že ak sa súdne orgány domnievajú, že v dôsledku informácií, ktoré ste poskytli, alebo z iných príčin by ste mohli byť v nebezpečenstve alebo by to mohlo mať vplyv na vaše súkromie alebo dôstojnosť, môžu buď na vašu žiadosť, alebo z vlastnej iniciatívy prijať určité opatrenia na zabezpečenie vašej ochrany, ako napríklad:

poskytnutie sledovania alebo ochrany vášho bydliska alebo dočasného bývania,

poskytnutie sprievodu a ochrany pre vás alebo pre členov vašej rodiny počas cestovania,

ochrana údajov o vašej totožnosti,

vaše vypočúvanie prostredníctvom audiovizuálnych prostriedkov s deformáciou vášho hlasu a vzhľadu bez požiadavky na vašu prítomnosť, ak ostatné opatrenia nie sú postačujúce,

vedenie súdneho zasadnutia počas vášho výsluchu v tajnosti,

Ak to sudca považuje za nevyhnutné pre vašu ochranu počas súdneho konania, môže rozhodnúť o tom, že pojednávanie bude neverejné. Aj vy môžete požiadať sudcu, aby vyhlásil pojednávanie za neverejné.

V priebehu súdneho konania môže súd okrem toho zakázať akékoľvek uverejňovanie textov, kresieb, fotiek alebo obrázkov, ktoré by mohli odhaliť vašu totožnosť.

Ak ste svedok, máte nárok aj na iné osobitné prostriedky na ochranu svedka. Ak sa domnievate, že ste v nebezpečenstve, mali by ste informovať príslušníka polície, prokurátora alebo sudcu a poskytnúť im čo najviac informácií.

Môžem počas súdneho konania predniesť vyhlásenie alebo predložiť dôkazy? Za akých podmienok?

Áno. Ak ste sa rozhodli zúčastniť súdneho konania, prokurátor/príslušník polície aj sudca vás môžu vypočuť ako poškodenú osobu alebo ako občianskeho účastníka.

Prokurátor alebo príslušník polície vás predvolajú, aby ste na účely vypočutia boli prítomný v priestoroch polície alebo prokuratúry, a počas súdneho konania budete predvolaný vypovedať v rámci konania.

Aké informácie mi budú poskytnuté počas súdneho konania?

Počas vyšetrovania trestného činu vám môžu byť poskytnuté informácie o stave konania v danom prípade a kópia podrobného rozhodnutia prokurátora týkajúceho sa vhodnosti postúpenia prípadu na súd. Za týmto účelom musíte podať žiadosť príslušníkovi polície alebo prokurátorovi, ktorý sa zaoberá vašim prípadom, a uviesť adresu v Rumunsku, e-mailovú adresu alebo adresu inej elektronickej schránky na správy na účely zaslania informácií.

Počas súdneho konania budete predvolaný na prvé pojednávanie a informovaný o tom, že sa môžete stať občianskym účastníkom v konaní. Nedostanete žiadne ďalšie predvolania na ďalšie pojednávanie. Dostavením sa na súdne pojednávanie alebo nahliadnutím do spisu získate informácie o stave konania v danom prípade a o ďalších termínoch pojednávania. Budete však predvolaný vždy, keď budete musieť byť vypočutí.

Kópia rozhodnutia sa vám doručí, hneď ako bude k dispozícii.

Ak nerozumiete rumunsky, zápisnica z rozhodnutia (správa z rozsudku súdu bez rozsiahleho odôvodnenia) sa vám doručí v jazyku, ktorému rozumiete.

Odôvodnenie sa vám poskytne v rumunčine a môžete využiť tlmočnicke služby, ktoré sú k dispozícii, aby vám to preložili.

Budem môcť získať prístup k súdnym spisom?

Áno, vy alebo váš právny poradca môžete nahliadnuť do spisu. Aby ste to mohli urobiť, musíte ísť do podateľne prokuratúry alebo súdu, kde sa váš spis uchováva, a v tejto súvislosti podať žiadosť.

Nahliadnutie do vášho spisu však bude podliehať osobitným pravidlám, ktoré vám oznámia na podateľni.

Máte nárok na poskytnutie informácií o podmienkach a postupe, ktorým sa riadi prijatie svedka do programu na ochranu svedkov.

Posledná aktualizácia: 18/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

3 - Moje práva po skončení súdneho konania

Môžem sa odvolať proti rozhodnutiu súdu?

Súdne konanie sa skončí rozhodnutím súdu (rozsudkom), ktoré môže viesť k: odsúdeniu alebo oslobodeniu obžalovaného, upusteniu od potrestania alebo k jeho odloženiu alebo k ukončeniu trestného konania. Rozhodnutie sa oznámi na verejnom súdnom pojednávaní. Ak ste sa zúčastnili na súdnom konaní ako obeť a/alebo poškodený, kópia súdneho rozhodnutia sa vám doručí poštou.

Ak nie ste spokojný so súdnym rozhodnutím, môžete sa proti nemu odvolať. Odvolanie môžete podať len vtedy, ak ste sa zúčastnili na súdnom konaní ako obeť alebo poškodený.

Môžete sa odvolať aj ako svedok, ale len vo vzťahu k náhrade zákonných výdavkov a náhrad, na ktoré máte nárok.

Ak ste obeťou alebo poškodeným, lehota na podanie odvolania je 10 dní od doručenia kópie rozhodnutia.

Ak ste vystupovali ako svedok, môžete podať odvolanie hneď po vynesení rozhodnutia o zákonných výdavkoch a náhradách, ale najneskôr do 10 dní od rozhodnutia, ktorým sa o prípade rozhodlo alebo prípadne od oznámenia rozhodnutia o zákonných výdavkoch a náhradách.

Odvolanie sa musí podať v písomnej forme a musí byť podpísané. Odvolania sa podávajú rovnakému súdu, proti ktorého rozhodnutiu sa odvolávate.

Po doručení odvolania ho súd postúpi súdu vyššieho stupňa, ktorý je príslušný sa ním zaoberať. Kópia súdneho rozhodnutia bude obsahovať informácie o tom, kedy a kde môžete podať odvolanie.

Aké sú moje práva po odsúdení páchatela?

Rozsudok nadobudne účinnosť po vyčerpaní všetkých možností na odvolanie. Vaše postavenie v konaní sa skončí po nadobudnutí účinnosti rozsudku. Ak ste počas konania boli zaradení do programu na ochranu svedkov, môžete ho naďalej využívať, kým súd nerozhodne, že už nie ste v nebezpečenstve.

Mám po skončení súdneho konania nárok na podporu alebo ochranu? Na aké dlhé obdobie?

Ako podporné opatrenie sa bezplatné psychologické poradenstvo poskytuje len počas obdobia troch mesiacov. Obete mladšie ako 18 rokov majú nárok na bezplatné psychologické poradenstvo len počas obdobia šiestich mesiacov.

Ochrana v rámci programu na ochranu svedkov môže pokračovať aj po skončení súdneho konania. O dobe trvania tejto ochrany rozhodne súd.

Aké informácie mi budú poskytnuté, ak je páchatel odsúdený?

Ak ste po odsúdení páchatela požiadali o prístup ku kategóriám informácií, ako je druh a dĺžka trvania trestu (rozsudok sa vydá na verejnom zasadnutí a následne sa vám doručí), informácie v prípade útoku, informácie v prípade prepustenia za akýchkoľvek podmienok, tieto informácie vám môžu byť poskytnuté.

Budem informovaný o tom, ak bude páchatel prepustený (vrátane predčasného alebo podmieneného prepustenia) alebo unikne z väzenia?

Áno, budete informovaný o prepustení páchatela alebo o jeho úteku z väzenia, ak ste o to na vyzvanie súdnych orgánov požiadali. Pozri uvedenú odpoveď.

Sieť odvolacích súdov zahŕňa 15 regionálnych stredísk. Pri každom stredisku pôsobí odvolací súd.

Ponúka rôzne druhy služieb, ako napríklad:

poskytuje linku pomoci pre občanov, ktorá je k dispozícii nepretržite na poskytovanie informácií a oznámenia o akýchkoľvek možných prípadoch obchodovania s ľuďmi: Linka pomoci 0 800 800 678 (vnútroštátne bezplatné telefónne číslo) alebo +4 021 313 3100 (pre volania zo zahraničia), pracovný čas: od pondelka do piatku od 08.00 do 16.00 hod.

informuje príslušné orgány o akýchkoľvek potenciálnych prípadoch obchodovania s ľuďmi

poskytuje pomoc obetiam prostredníctvom 15 regionálnych centier

Kontakt:

Adresa: 20 Ion Câmpineanu St., 5. poschodie, 1. obvod, Bukurešť,

Telefón: +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Fax: +40 21 319 01 83

E-mail: [✉ anitp@mai.gov.ro](mailto:anitp@mai.gov.ro)

[✉ http://anitp.mai.gov.ro/](http://anitp.mai.gov.ro/)

Národná agentúra pre zamestnanosť (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM) v rámci Ministerstva práce a sociálnej spravodlivosti (Ministerul Muncii și Justiției Sociale)

Poskytuje služby profesionálnej zamestnanosti a odbornej prípravy prostredníctvom svojich územných štruktúr pre registrované osoby hľadajúce zamestnanie vrátane tých, ktorí boli obeťami trestných činov, najmä obeťami obchodovania s ľuďmi.

Kontakt:

20-22 Avasanței St., 4. obvod, Bukurešť, 040305,

E-mail: [✉ anofm@anofm.ro](mailto:anofm@anofm.ro)

Webové sídlo: [✉ https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0](https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0)

Národná probačné riaditeľstvo (Direcția Națională de Probațiune – DNP) Ministerstva spravodlivosti (Ministerul Justiției)

Existuje 42 stredísk probačných služieb fungujúcich pod vedením DNP. Vo všeobecnosti sa nachádzajú v priestoroch verejných inštitúcií (súdy, krajské úrady, okresné dvory audítorov atď.).

Ponúkajú tieto druhy služieb:

bezplatné psychologické poradenstvo na požiadanie pre obeť pokusu o vraždu a pokusu o mimoriadne závažnú vraždu, domáceho násillia, úmyselných trestných činov s následkom ublíženia na zdraví obeť, znásilnenia, sexuálneho útoku, pohlavného styku s maloletými osobami a sexuálneho zneužívania maloletých osôb, zlého zaobchádzania s maloletými osobami, obchodovania a vykorisťovania zraniteľných osôb a pre obeť pokusov o obchodovanie a vykorisťovania zraniteľných osôb,

ďalšie formy pomoci: poradenstvo pri hľadaní práce alebo pri zúčastňovaní sa na vzdelávacích kurzoch alebo odbornej príprave, pomoc pre ďalšie služby podpory pre obeť pri kontaktovaní mimovládnych organizácií, Generálneho riaditeľstiev sociálnej práce a ochrany (DGASP) atď.

Kontakt:

Bukurešť, 17 Apolodor St., 5. obvod

Telefón: 0372 041 293

[✉ dp@just.ro](mailto:dp@just.ro)

[✉ http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/](http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/)

Generálny inšpektorát rumunskej polície (Inspectoratul General al Poliției Române –IGPR)

Má územné štruktúry len v pohraničných krajoch a poskytuje podporu na žiadosť ANITP s cieľom pomôcť obetiam zúčastniť sa na niektorých fázach trestného konania.

Polícia vás môže informovať o právach, ktoré ako obeť máte.

Špecializované štruktúry IGPR okrem toho poskytujú osobnú ochranu počas konania.

Národný úrad pre ochranu práv detí a osvojenie (Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA) v rámci Ministerstva práce a sociálnej spravodlivosti

Úrad ANPDCA je inštitúcia, ktorá vedie vykonávanie národných stratégií na ochranu práv detí a poskytuje príslušné metodické vedenie v tejto oblasti.

Systém ochrany dieťaťa je decentralizovaný, takže Generálne riaditeľstvá pre sociálnu prácu a ochranu detí (DGASPC) informujú krajské rady alebo miestne rady v obvodoch mesta Bukurešť.

Generálne riaditeľstvá **DGASPC** poskytujú rôzne služby, ako napríklad: hodnotenie prípadov násillia voči deťom a poskytovanie/sprostredkovanie služieb podľa plánu, komplexné hodnotenie pre deti so zdravotným postihnutím, komplexné hodnotenie pre iné osoby so zdravotným postihnutím, sociálne ambulancie, sociálnu telefónnu linku, sociálne služby v oblasti prevencie domáceho násillia a obchodovania s ľuďmi, špecializované sociálne služby v rôznych inštitúciách.

Kontakt: [✉ http://www.copii.ro/?lang=en](http://www.copii.ro/?lang=en)

Mimovládne organizácie (MVO)

V oblasti obchodovania s ľuďmi:

[✉ Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#) – Bukurešť

[✉ Fundația Ușă deschisă](#) – Bukurešť

[✉ Asociația Generație Tânără România](#) – Temešvár

[✉ Nadácia People to People](#) – Oradea: E-mail: [✉ office@people2people.ro](mailto:office@people2people.ro)

[✉ Nadácia Micuho Bogdana](#) – Brašov: E-mail: [✉ office@fundatiamicubogdan.ro](mailto:office@fundatiamicubogdan.ro)

V oblasti prevencie a kontroly domáceho násillia (kliknite na jednotlivé MVO):

[✉ Asociația TRANSCENA](#)

[✉ Asociația ANAIS](#)

[✉ Fundația PRETUIESTE VIATA](#)

[✉ Fundația SENSIBLU](#)

[✉ Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)

[✉ Rețeaua "Rupem tăcerea despre violența sexuală"](#)

[✉ Asociația NECUVINTE](#)

[✉ Asociația Touched România](#)

V oblasti ochrany práv detí:

Save the Children (*Salvați copiii*)

Adresa: 3 Intr. Ștefan Furtună, 1. obvod, 010899, Bukurešť, Rumunsko

Telefón: +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>;

Social Alternatives (*Alternative Sociale*)

24 Șoseaua Nicolina, Budova 949, prízemie, Iași, 700722

Telefón: +40 332 407 178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Telefónna linka podpory pre obeť

Osoby, ktoré utrpeli zranenia v dôsledku trestných činov, sa môžu takisto obrátiť na políciu zavolaním na jednotné vnútroštátne číslo tiesňového volania – 112.

Bezplatná a anonymná telefónna linka určená pre obeť domáceho násillia – telefónne stredisko, ktoré je nepretržite k dispozícii – 0800 500 333

Telefónna linka Národnej agentúry pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi: 0800 800 678 – vnútroštátne bezplatné telefónne číslo a 0040213133100 – pre volania zo zahraničia. Pracovný čas: od pondelka do piatku od 08.00 do 16.00 hod.

Číslo detskej linky pomoci: 116111. Bezplatná telefónna linka. Pracovný čas: od pondelka do nedele: od 8.00 do 24.00 hod.

Je podpora pre obeť bezplatná?

V zmysle rumunského práva majú obeť obchodovania s ľuďmi nárok na bezplatnú ochranu a pomoc.

Pomoc, ktorú pre obeť domáceho násillia poskytuje *Národná agentúra pre rovnosť príležitostí žien a mužov*, je bezplatná.

Pomoc, ktorú obetiam poskytuje Národné probačné riaditeľstvo, je bezplatná.

Pomoc, ktorá sa poskytuje detským obetiam násillia, je bezplatná.

Aké druhy podpory mi môžu poskytnúť štátne služby alebo príslušné orgány?

Pozri uvedené odpovede.

Detské obeť majú nárok na všetky kategórie služieb (zdravotnícke služby, psychologické služby, atď.).

Posledná aktualizácia: 18/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzíí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.